

Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Hare Excellentie mevr. drs. S. Th. M. Hermans
Postbus 20401
2500EK DEN HAAG

Gemeentehuis
Griffioenpark 1, Wolvega
Postadres
Postbus 60, 8470 AB Wolvega
Telefoon
140561
Fax
(0561) 61 36 06
Internet
www.weststellingwerf.nl
E-mail
info@weststellingwerf.nl

Wolvega, 12 februari 2025

Zaaknummer: 0098245607
Documentnummer: 0098685868

Behandeld door [REDACTED]

Onderwerp: Advies actualisatie winningsplan Noordwolde

Excellentie,

Op 18 december 2024 ontvingen wij uw adviesverzoek op het geactualiseerde winningsplan Noordwolde. Dit winningsplan is gericht op verlenging van de gaswinning uit het gasveld "Noordwolde". Uiterlijk 14 februari 2024 moet advies worden uitgebracht.

Achtergrond adviesaanvraag

Uit het gasveld Noordwolde wordt sinds 1998 gas geproduceerd. De productielocatie is gelegen aan de Schapendrift 10 te Noordwolde. Het gasveld "Noordwolde" is volledig in Weststellingwerf gelegen en ligt aan de Noordoostzijde van Noordwolde.

Vanaf de productielocatie aan de Schapendrift wordt ook gas gewonnen uit twee andere gasvelden genaamd gasveld "Weststellingwerf" en gasveld "Weststellingwerf-West". Op de productielocatie zijn twee gaswinputten aanwezig (gasveld Weststellingwerf en weststellingwerf-West zijn vanuit 1 put aangeboord). Het adviesverzoek heeft geen betrekking op deze beide gasvelden. De productie uit deze gasvelden loopt op basis van een afzonderlijk winningsplan uit 2019.

Op 22 augustus 2024 heeft Vermilion het geactualiseerd winningsplan Noordwolde ingediend. De actualisatie is gericht op verlenging van de winningsduur. Nu loopt de winningsduur tot 2025 volgens het nu geldende winningsplan Noordwolde versie 2.0 uit 2012. Met de actualisatie wil Vermilion de productielooptijd verlengen tot en met 31 december 2031. Vermilion geeft aan dat het verwachte productievolume niet wijzigt ten opzichte van het huidige winningsplan. Dat volume blijft 233 miljoen Nm³ als totale productie uit het veld, met nog maximaal 41 miljoen Nm³ te produceren. De reden van de verlenging van de winningsduur komt voort uit het feit dat de productie in de afgelopen jaren vaak stil heeft gelegen, omdat de pijpleiding gebruikt werd voor de productie uit andere gasvelden.

Uw ministerie heeft op grond van de Mijnbouwwet voor de beoordeling van het winningsplan een tweetal "eigen adviseurs" geraadpleegd: te weten Adviesgroep Economische Zaken van de Nederlandse Organisatie voor Toegepast-Natuurwetenschappelijk Onderzoek (TNO-AGE) en het Staatstoezicht op de Mijnen (SodM). TNO-AGE controleert de berekeningen uit het winningsplan en adviseert over de doelmatigheid van de winning. SodM adviseert de minister over de technische en veiligheidsaspecten zoals de risicobeoordeling.

Daarnaast zijn op grond van de Mijnbouwwet ook de lokale betrokken overheden wettelijk adviseur. In dit geval betreft dat de provincie Fryslân, het Wetterskip Fryslân en de gemeente Weststellingwerf. Het ministerie vraagt aan de lokale overheden advies inzake eventuele lokale en regionale natuur-, milieu- en omgevingseffecten en eventuele effecten op aanwezige bebouwing of infrastructurele bouwwerken) door bodemdaling- en beweging.

Procedure

De adviezen en aanbevelingen worden door de minister meegewogen bij de totstandkoming van het besluit. Dit besluit wordt gedurende een bezwaarperiode van 6 weken ter inzage gelegd, met de mogelijkheid tot bezwaar. Daarna volgt nog een mogelijkheid tot beroep bij de Raad van State. Nb: omdat op de actualisatie van het winningsplan geen uitgebreide procedure van toepassing is, is er geen gelegenheid tot zienswijzen, maar volgt na deze adviesronde direct een besluit.

Onderstaand ons advies. Dit advies is afgestemd met de provincie Fryslân en het Wetterskip Fryslân en is in lijn met de afspraken en beleidsuitgangspunten van de Friese Mijnbouwtafel.

Primaire advies

De gemeente Weststellingwerf is tegen gaswinning. Wij willen geen medewerking verlenen aan ontwikkelingen op het gebied van gaswinning, omdat dit niet past:

- bij ons streven naar verduurzaming;
- binnen de energietransitie;
- in ons beeld van het afbouwen van gaswinning in Nederland.

In het beleid is ten aanzien van bestaande gaswinlocaties verder het volgende bepaald:

“ Planologische rechten voor de bestaande gaswinlocaties als opgenomen in het bestemmingsplan Buitengebied, worden gerespecteerd. Wel zal de gemeente bij aanvragen voor proefboringen en uitbreidingen vanuit de bestaande locaties negatief adviseren”.

Het maatschappelijk draagvlak voor gaswinning ontbreekt in onze gemeente. Dit heeft enerzijds te maken met de aardbevingen in Groningen, de daarmee samenhangende veiligheidsproblematiek en andere negatieve effecten van de gaswinning. Anderzijds is het terugdringen van het gebruik van fossiele brandstoffen en de daarmee samenhangende opgave tot vermindering van uitstoot van broeikasgassen een belangrijke opgave voor onze samenleving. Wij vinden dat zowel de centrale, alsmede de decentrale overheid, hierin een voorbeeldfunctie moet vervullen. Het is dan ook onze ambitie dat wij onafhankelijk willen zijn van fossiele brandstoffen. Het past niet bij deze ambitie dat er in ons grondgebied fossiele brandstoffen worden gewonnen. Gaswinning brengt daarnaast altijd risico's met zich mee en er kan nooit volledige zekerheid worden gegeven dat gaswinning veilig kan plaatsvinden.

Daarnaast willen wij graag het volgende opmerken:

Onjuistheden winningsplan

In het huidige winningsplan Noordwolde 2.0 uit 2012, staat dat de gaswinning loopt tot (en niet “tot en met”) 2025. De gaswinning zal dus momenteel stil moeten liggen en kan weer worden opgestart na inwerkingtreding van de actualisatie. In het advies van TNO-AGE staat dat er volgens het vigerende winningsplan tot en met eind 2025 gas gewonnen mag worden uit het Noordwolde gasvoorkomen. Dit is ons inziens dus onjuist.

Benoemd wordt dat Vermilion tot ten minste 2031 gas wil winnen. Dit lijkt met zich mee te brengen dat de winning na het einde van die verlengde looptijd wederom zal worden verlengd. De eindtermijn moet een zekere eindtermijn zijn. Telkens verlengen geeft onzekerheid over de besluitvorming omtrent gaswinning. Daarbij moet ook worden benoemd dat het geldende winningsplan ook al een addendum (aanvulling) op het daarvoor geldende winningsplan uit 2003 betrof. Ook hier ging het om de verlenging van de winningsduur.

Het geactualiseerde winningsplan stelt dat de bodemdaling maximaal 1 centimeter bedraagt en dat er cumulatief (met gaswinning uit het verleden en uit andere velden in de omgeving) sprake is van een bodemdaling door gaswinning van 4 centimeter op het diepste punt binnen het beïnvloedingsgebied van de winning uit het Noordwolde gasvoorkomen. Uw adviseur, het SODM geeft aan dat dit geen realistische grens is en verwacht een daling van 2 centimeter. Dit heeft cumulatief ook weer effecten. Wij verzoeken u het winningsplan hierop aan te passen.

Het is ons niet duidelijk wat nu de totale hoeveelheid aanwezig en winbaar aardgas is. Uit de adviezen van SODM en TNO valt op te maken dat voldaan wordt aan de geldende onzekerheidsbandbreedte. Er lijkt echter te worden uitgegaan van een groter oorspronkelijk volume dan in eerdere aanvragen. Het winningsplan moet hier helder in zijn.

Bodemtrilling

Hoewel er geen sprake is van de toename van de totale hoeveelheid winbaar gas en het enkel een verlenging van de looptijd betreft, willen wij u evengoed wijzen op de mogelijke gevoeligheid van het gebied voor bodemtrilling gezien de eerdere “de Hoeve-beving” uit 2009. In de communicatie naar de omwonenden moet ook hier aandacht voor zijn. Deze beving is de enige geregistreerde beving in Friesland. Wij willen geen enkel risico op herhaling van een dergelijke aardbeving,

Alle schade claimen

In het winningsplan (paragraaf 6.6.2) wordt gesteld dat het waterschap in het algemeen een grens van 5 centimeter hanteert. Bij bodemdaling tot 5 centimeter zou geen compensatie voor het watersysteem noodzakelijk zijn, tenzij de veiligheid in het geding is. Het Wetterskip hanteert deze ondergrens niet langer omdat zij van mening zijn dat elke centimeter bodemdaling het waterbeheer complexer maakt. Bovendien zorgt bodemdaling voor een verminderde drooglegging en afname van de waterberging. Wij zijn van mening dat dit onderdeel dient te zijn van het instemmingsbesluit.

Mogelijke maatregelen vooraf definiëren

De toekomstige gaswinning vanuit het Noordwolde gasvoorkomen zorgt volgens Vermilion voor een bodemdaling van minder dan 1 centimeter, cumulatief (met gaswinning uit het verleden en uit andere velden in de omgeving) is er sprake van een bodemdaling door gaswinning van 4 centimeter op het diepste punt binnen het beïnvloedingsgebied van de winning uit het Noordwolde gasvoorkomen.

Zoals ook is aangegeven in bijlage 17 van het winningsplan (*Effectbeoordeling bodemdaling op water en natuur als gevolg van toekomstige gaswinning uit Noordwolde gasvoorkomen*) zorgt bodemdaling bij gelijkblijvende waterstanden ten opzichte van NAP (een uitgangspunt van Wetterskip Fryslân) voor een afname van de drooglegging en afname van de beschikbare waterberging in de bodem en in het oppervlaktewater. Afname van de drooglegging kan leiden tot een afname van de doelrealisatie. Afname van de waterberging kan wateroverlast tot gevolg hebben.

Wij maken ons zorgen over de voorgestelde werkwijze. Zowel in de beoordeling van het effect op de landbouw als op de waterberging staat dat het voorstel is om gedurende de bodemdaling te monitoren of er problemen ontstaan en zo ja, te bepalen welke maatregelen doeltreffend zijn. Wanneer hier in het instemmingsbesluit geen voorschrift voor wordt opgenomen, voorzien we dat de verantwoordelijkheid voor het nemen van maatregelen wordt afgewenteld op het waterschap. Bovendien: wanneer blijkt dat maatregelen niet mogelijk zijn, wordt dit een probleem van het waterschap. Zoals ook te lezen in de laatste pagina van de effectbeoordeling is het realiseren van nieuwe waterberging een ingrijpende maatregel. Het is ons inziens niet terecht wanneer de verantwoordelijkheid hiervoor wordt afgewenteld op het waterschap (en daarmee van privaat naar publiek).

Wij zijn van daarom van mening dat er vooraftgaand aan de instemming met de verlenging van de gaswinning een reële inschatting moet worden gemaakt van de problemen die ontstaan met betrekking tot doelrealisatie en waterberging en dat er in samenspraak met het waterschap moet worden gekeken welke maatregelen mogelijk zijn om deze problemen op te lossen dan wel te

compenseren. Daarbij moet worden gekeken naar de cumulatieve effecten van de verschillende winningen en de effecten van autonome maaiveldaling, zoals ook beschreven onder punt 4 in het advies van TNO-AGE. Pas wanneer hierover overeenstemming is zou tot verlenging van de winning overgegaan kunnen worden. Wij wijzen er nog op dat deze problemen en de mogelijke maatregelen moeten worden omschreven in het geactualiseerde winningsplan, wil dit winningsplan voldoen aan artikel 24, eerste lid, onder r en s, van het Mijnbouwbesluit

Op voorhand vergoeding vaststellen

Omwille van doelmatigheid kan het goed zijn om het herstel aan het watersysteem in het gebied op voorhand af te kopen. Een indicatief verlies aan berging kan worden berekend. Bergingsverlies kan via extra wateroppervlak worden gecompenseerd. De afname van doelrealisatie (landopbrengst) kan niet worden gecompenseerd met watersysteemmaatregelen, hier kan nadeelcompensatie aan de orde zijn.

Een maatschappelijke plus voor het gebied

Wij stellen voor om een maatschappelijke plus mogelijk te maken waardoor gaswinning het gebied niet alleen benadeelt, maar ook ten goede komt. Wij weten dat de voorgenomen wijziging van de Mijnbouwwet voor nieuwe gaswinningen een "plus voor het gebied" beoogt, vanaf het moment van ingaan van de vernieuwde wet. Dat is een mooie ontwikkeling, maar in Fryslân is er sprake van veel bestaande gaswinningen, waarvoor de vernieuwde wet dan mogelijk niet geldt. Dan is de nieuwe wet "mosterd na de maaltijd". Wij wijzen de minister er op dat actualisatie van een winningsplan ons inziens ook behoort tot de categorie "nieuwe winningen", waarvoor een maatschappelijke plus zou moeten gelden.

Draag zorg voor goede informatievoorziening

Op welke wijze de omwonenden worden geïnformeerd over de actualisatie wordt niet benoemd. Natuurlijk moeten ook in dit geval de betrokkenen aan de voorzijde worden geïnformeerd, niet nadat het besluit al genomen is. Wij verzoeken u hiertoe contact met ons op te nemen en hierover helder te zijn in het vervolgtraject.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Weststellingwerf,
de loco-secretaris, de burgemeester,

